

LECKE: ISTEN DÖNTÉSE: A VILÁG TEREMTÉSE

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Magyarázatos Biblia; Dr. Török István: Dogmatika <http://parokia.kre.hu/jesenius/files/parbeszed.pdf>
Rózsa Huba: Az Ószövetség keletkezése, Szent István Társulat, Budapest, 1986.)

A teremtéstörténet:

- Bizonyságtétel: A teremtéstörténet olyan időszakról vall, amelyet emberi tapasztalat nem támaszthat alá. Az emberiség kezdetét és az első írásbeli feljegyzést több mint százezer év választja el egymástól. A bibliai teremtéstörténet egy bizonyságtétel arról, hogy a világot a Szentháromság Isten teremtette. Nem természettudományos írás, hanem a világ isteni eredetéről tanúskodik. Ebben az értelmezésben az üdvtörténet szempontjából kell megközelíteni. A fő hangsúly így fogalmazható meg: Minden, ami csak van, a létezését Istennek köszönheti. A Szentírás arról vall, hogy a világ nem a véletlen műve, szavával semmiből teremtette, akarata és terve szerint szeretetből.

- Jézus és a teremtés: Az Újszövetség bizonyságtétele szerint Jézus is jelen volt a teremtésnél: „minden általa és reá nézve teremtett” Kol 1, 16
”nekünk mégis egyetlen Istenünk az Atya, akitől van a mindenség, mi is őérte, és egyetlen Urunk a Jézus Krisztus, aki által van a mindenség, mi is őáltala.” 1. Kor 8, 6

A teremtéstörténet leírása:

- A teremtés fogalma: Isten előhívja a létet a semmiből. Ez a dogmatikailag ún. „Creatio ex nihillo.”

- A történet leírása: Szentírás kétszer írja le a teremtés történetét egymás után. A teremtés során először Isten a káosz hatalmát megfékezve rendet teremtett, aztán megalkotta a világ alapjait, majd az élőlényeket.

- A teremtés értékelése: Isten a világot jónak értékeli. Minden, amit megalkotott Isten a teremtési céljának megfelel, ezért jó. A világ létezésének értelme és célja Istenben van. A világ Isten üdvtervének, szövetségének és dicsőségének a színhelye.

A Gonosz eredetéről nem beszél a Szentírás csak a tényét közli.

A teremtéshit következményei:

- Gondviselésbe vetett hit: aki adta az életet, nem akarja visszavenni, hanem hatalmával fent is tartja és megőrzi. (Káté 1. kérdés-felelet)

- Felelősség: Isten feladatot adott az Édenkertben az embernek: „művelje és őrizze” (1.Móz 2,15). Így az ember felelős a teremtett világért. Ez a felelősség érvényes az Édenkertből kiűzetett első emberpár minden leszármazottjára is. A felelősségnek meg kell mutatkoznia abban, ahogy a környezetünkkel bánunk.

- Hála: Miután a ember megérti, hogy maga is Isten teremtménye, csak hálával válaszolhat erre a tudásra. Hála az életfeltételekért, a földi élet szépségeiért.

- Élet tisztelete: Mivel az életet Isten adja, adta, ezért neki van joga az élet fölött rendelkezni.

- Reménység: Isten a világ tulajdonosa, tehát nem gazdátlan, tehát sorsa nem reménytelen. Ez a teremtő erő jelenik meg Jézus csodáiban is.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az ötödikes gyerekek nagy része már ismeri a teremtéstörténetet. Ugyanakkor ebben a korban tanulják az evolúciót, és történelemből az ősemberek időszakát. Még a hívő családok gyermekei esetében is komoly kérdéseket vet föl ez a kettősség. A hittanórákon fontos annak a hangsúlyozása, hogy a Biblia nem természettudományos ismereteket akar adni, hanem egy hitvallás. Ebben a hitvallásban az ókori világ nyelvén mondja el a Szentírás azt, hogy a világ nem véletlen szüleménye, hanem Isten teremtéséből állt elő.

Az is fontos, hogy a katechéta ne féljen a kíváncsiskodó, vagy éppen kételkedő kérdésektől, hanem őszinte légkörben történjenek a beszélgetések. Ez alkalom arra is, hogy saját hitvallásáról biznyságot tegyen a lelkipásztor/hittanoktató.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT JAVASLAT

Kognitív cél: A teremtésről való korábbi bibliai és természettudományos ismeretek felidézése. Annak tudatosítása, hogy mindennek a kialakulása Isten döntése.

Affektív cél: Ezáltal a hála és a felelősség kettős érzésének felébresztése a gyermekekben a Teremtő Isten és a teremtett világ iránt.

Pragmatikus cél: Hálából fakadóan a gyermekek maguk is keressék a saját felelősségi területüket, és tudjanak példákat mondani erre.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>A teremtés történetét a munkafüzet feladatai alapján egyszerű frontálisan megszervezett órával is feldolgozhatjuk. Mélyebb hatást tudunk azonban elérni, ha egy árnyjátékkal vagy PowerPoint bemutatóval tekintjük át, hogy mi is történt a teremtés során.</p> <p><u>Beszélgetési lehetőség:</u> Mit tudnak a tanulók a teremtésről? Milyen korábban hallott, ismert elméleteket, teóriákat tudnak összegyűjteni?</p> <p><i>Instrukció:</i> A beszélgetés során vegyük komolyan az elhangzott gondolatokat. Mutassunk rá arra, hogy számtalan elmélet létezik. A Biblia azonban nem természettudományos ismereteket akar átadni, hanem hitvallás arról, hogy a világ nem a véletlen szüleménye, hanem Isten döntése és alkotása.</p>	Ismétlés, előkészítő beszélgetés
Feldolgozási javaslat (több változatban)	<p><i>I. Teremtéstörténet az osztályban, leckefeldolgozás 1. variáció</i></p> <p>A tankönyvben található „olvasmány” segítségével közösen olvassák el a tanulók a teremtéstörténetet. Az alábbiakban instrukciók találhatóak a felolvasáshoz. Kérjük meg a tanulókat, hogy minden teremtési nap után kórusban olvassák/mondják a</p>	

	<p>következő Igét: És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó. 1Móz 1,31</p> <p>A közös felolvasás után (vagy akár az aktuális napokhoz kapcsolva) az alábbi instrukciók és a mf. feladatai segítséget adnak a közös gondolkodáshoz.</p> <p>1. Hunyják le a gyerekek a szemüket! Mit látnak? Semmit, először csak sötétet. Aztán apró fényvillózásokat. A világ a teremtése előtt teljesen sötét volt. Fények nélküli semmi és sötét. A gyerekek tartsák lehunyva a szemüket, amíg a hitoktató felolvassa a teremtés első és második napjáról szóló igeszakaszt: 1Móz 1,1–8.</p> <p><i>Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1. feladat</i> Mi mindent teremtett Isten? Rajzold le azt, ami neked a legfontosabb a teremtéstörténetből! Adj címet is a rajzodnak! <i>Instrukció:</i> A rajzok megbeszélése során</p> <p>2. Beszélgetsetek arról, ki volt már tengerparton! Milyen a tenger, az óceán? Milyen a part? Hogyan találkozik a kettő? Miért volt fontos, hogy elválassa Isten a tengereket és a szárazföldet?</p> <p>Keressék meg a gyerekek a harmadik napról szóló igeszakaszt: 1Móz1,8–13. Olvassa fel egy jó olvasó! Milyen növényi tulajdonságot emel ki az ige? Miért pont a magot hangsúlyozza? Neked melyik a kedvenc magvakat hozó füved (virágod) és a kedvenc fád?</p> <p>3. Keressétek meg, és olvassátok fel a negyedik napról szóló igeszakaszt: 1Móz1,14–19. Milyen égi „világító testeket” ismernek a gyerekek? Miért van szükségünk a Napra? Mi lenne a Földön, ha nem világítana a Nap? A Hold, a bolygók és csillagok mozgása mit jelez az ember számára? Ha van rá lehetőség, megnézhető egy videó a naprendszer bolygóiról (pl. ezt: http://www.youtube.com/watch?v=M66Ft0w61Xo), vagy vigyél be képet az éjszakai égboltról, és beszélgetsetek a bolygókról, csillagokról. Mely bolygókat illetve csillagképet ismerik fel a gyerekek?</p> <p>4. Keressétek meg, és olvassátok fel az állatok teremtéséről szóló részt: 1Móz 1,20–25. Hány teremtés-napról van itt szó? Milyen állatokra</p>	<p>Tankönyv Igeértés, képzelőerő fejlesztése</p> <p>Munkafüzet Képi jel alkotása, vizuális intelligencia fejlesztése</p> <p>Személyes tapasztalatok, azonosulás</p> <p>Tankönyv Igeértés fejlesztése</p> <p>Természetismereti információk beépítése</p> <p>Tankönyv Igeértés, régi és új természetismereti információk aktiválása</p> <p>Tankönyv</p>
--	--	---

	<p>utalnak a bibliai kifejezések?</p> <p>Játéklehetőség: Mindenki válassza ki a felsoroltak közül, melyik a kedvenc állata! Egy-egy vállalkozó gyerek testmozgással játssza el, a többiek pedig találják ki, mire gondolt.</p> <p>5. Kit teremtett meg utoljára Isten? Vajon miért ő az utolsó? Keressük a választ az igében! Olvassátok fel az ember teremtéséről szóló részt: 1Móz 1,25–31. A tankönyvben megtalálható a nő teremtése is. 1Móz 2,4-25. Egy másik tanuló felolvashatja ezt is, és közösen lehet beszélgetni az olvasottakról.</p> <p><i>Kapcsolódó feladatok: Munkafüzet 2-3. feladat</i></p> <p>6. Aranymondás – 1Móz 1,31 7. Olvassa el egy tanuló a 7. napon történeteket, 1Móz 2,1–3. Ezután közösen zárhatjuk az órát egy kreatív imádsággal.</p> <p>Üljünk körbe, a kör közepébe helyezzünk egy kisasztalt gyertyával. Egy imára hangolódó énekkel (Szívem csendben az Úrra figyel, Az Úr van itt, Imádkozzatok és buzgón, Atyám én imádlak) Csendesedjünk el, közben gyújtsuk meg a gyertyát.</p> <p>Adjunk körbe egy kosarat, amelybe előre kivágott szirmokat helyeztünk. Mindenki vesz egy szirmot. Míg körbejár a kosár, elmondhatjuk röviden az instrukcióinkat az imaközösséghez, ezzel is ráhangolva őket.</p> <p>Kezdhetjük mi a sort, ezzel is példát adva a többieknek. A szirmunkat elhelyezzük a gyertya körül, és közben elmondjuk a rövid, egy mondatos imádságunkat. Mire körbe érünk, a gyertya körül egy virág alakul ki.</p> <p>Ha több színű szirmot használunk, többkörös imádságot is lehet tartani. Az első lehet a hálaadó az egyik színű szirmmal, a második a bűnbánó egy másik színnel, a harmadik a kérő, vagy az egyikkel egy állatot, másikkal egy növényt... köszönünk meg.</p> <p><i>Ének lehetőség: RÉ 160. dicséret:</i></p>	<p>Igeértés, régi és új természetismereti információk</p> <p>Mozgásos-mímes játék, beleélés</p> <p>Tankönyv Igeértés, véleményalkotás</p> <p>Munkafüzet Beszélgetés, véleményalkotás</p>
--	--	--

	„Minden teremtett állatok”	Énekeskönyv
Munkáltatás	<p>1. Előkészítő feladat mindkét munkáltatáshoz: A gyerekeket hat csoportba osztjuk, és minden csoport számára kijelöljük az olvasmány megfelelő bekezdéseit (az alábbi igeszakaszok szerint)!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. csoport: 1. és 2. nap – Világosság és sötétség, ég és vizek szétválasztása: 1Móz 1,1–8 2. csoport: 3. nap – szárazföld, tenger, növények: 1Móz1,9–13 3. csoport: 4. nap – égitestek, nappal, éjszaka: 1Móz 1,14–19 4. csoport: 5-6. nap – vízi állatok, madarak, szárazföldi állatok: 1Móz 1,20–25 5. csoport: 6. nap – ember: 1Móz 1,26–31; 1Móz 2,4-25 6. csoport: 7. nap. 1Móz 2,1-3. <p>A kórusban minden tanuló együtt mondhatja: És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó. 1Móz 1,31</p>	Tankönyv
Házi feladat	Gyűjtsetek érdekességeket, és állítsatok össze egy rekordlistát a teremtés csodáiból. (Pl.: legnagyobb bolygó, leggyorsabban futó állat, legmélyebb tenger, stb.)	Vizuális és nyelvi intelligencia fejlesztése Könyvtár- és internethasználat

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat

„Honnan tudhatod meg, hogy mi a jó, és mi a rossz? Az alábbi képek segítséget adnak a válaszadásban. Saját gondolataiddal is kiegészítheted az itt látottakat!”

Instrukció:

A feladat elvégzése előtt beszéljünk a jóról, rosszról és próbálják a gyermekek a saját szavaikkal megfogalmazni ezeket.

TOVÁBBI ÖTLETEK

II. feldolgozás javaslat

Teremtéstörténet árnyjátékkal

1. *Előkészítés:* Az óra előtt készítsd elő az árnyjátékparavánt, ami nem más, mint egy kifeszített fehér vászon, vagy keretre erősített íves pauszpapír, és a mögötte elhelyezett fényforrás (pl: erős olvasólámpa, írásvetítő, diavetítő). Továbbá készítsd elő a szükséges anyagokat, eszközöket minden csoport számára: kartonok, hurkapálca, olló, ragasztó.

Az árnyjátékról a sulinet oldalán Székely Andrea tanulmányában olvashatsz, a 25-26. valamint a 30-31. oldalon.

http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciaterulek/ovodai_nevelés/dokumentumok/babjatek.pdf

Lásd még: B. Tóth Klára – Borda Mátyás: Kavicsszínháztól a bibliai terepasztalig (22-24. old.)

2. Minden csoport önállóan olvassa el a számára kijelölt olvasmányrészt, és együtt oldják meg a munkafüzet megfelelő feladatát.

3. A rendelkezésre álló anyagok és eszközök segítségével készítsék el az adott nap/napok árnyjátékához szükséges síkbábót. Legalkalmasabb anyag a fekete fotókarton, a kivágott figurákra hurkapálcát erősítsenek!

Ötletek az árnyjátékhoz:

Megjelenítés során ügyelni kell majd arra, hogy a bábokat szorosan a paravánhoz kell tartani, különben homályosak lesznek a képek

1. csoport: 1. és 2. nap

Világosság, sötétség: Sötét terem, sötét paraván, felkapcsolják mögötte a reflektort – lehet pulzáló sötét-világos ritmus.

Ég, vizek szétválásztása: Felhők, hullámok előbb egymásra csúsztatva, majd lassan különválnak.

2. csoport: 3. nap

Szárazföld, tenger: hullámok kettéválnak, előbukik a föld (félkör), egyre szélesebb lesz.

Növények megjelenése.

3. csoport: 4. nap

Égitegek megjelenése és vándorlása.

4. csoport: 5-6. nap

Vízi állatok, madarak, szárazföldi állatok megjelenése, mozgása.

5. csoport: 6. nap

Két emberalak, férfi és nő megjelenése, mozgása.

1-5. csoport: 7. nap

A gyerekek kijönnek a paraván elé, és közösen eléneklik a 160. dicséretet („Minden teremtett állatok”). Új versszakokkal is bővíthetitek (lásd a fenti énekajánlást.)

4. A bábok elkészítése után játsszák el a gyerekek az árnyjátékot, melyhez a narráció az olvasmány adott szakasza legyen! Vasárnap a gyülekezetben is bemutathatjátok a játékot.

III. feldolgozás javaslat

Teremtéstörténet az informatika teremben

1. *Előkészítés:* El kell kérni az adott órára az informatika termet, internet hozzáférést kell biztosítani 5-6 számítógépen.

2. A megadott csoportbontás szerint a gyerekek keressenek képeket, információkat az interneten, amelyből állítsanak össze képsorozatot vagy PowerPoint bemutatót! A képek aláírása a megfelelő ige legyen a kijelölt szakaszból.

3. A csoportok mutassák be egymásnak munkájukat!
A bemutatóhoz zenét is kereshettek.

A különféle feldolgozási javaslatok bővíthetők egy egyszerűbb, akár helyben megvalósítható árnyjáték verzióval: egyszerű papírlapokból, ollóval vagy tépéssel kialakított figurákat helyezünk az írásvetítő üvegére, ott mozgatjuk, formáljuk és kész is az árnyszínház. Ez nem igényel külön beszerezendő dolgokat, felállítandó paravánt, stb. Akár ezt is fel lehet fejleszteni előadás-szintre, zenei vagy olvasásos hangaláfestéssel.